

KÜRESEL BAĞLANTILAR

ÜLKELERİ TANIYALIM

OLİMPİYATLAR

Dört yılda bir düzenlenen olimpiyatlar dünyanın en büyük spor organizasyonudur. Olimpiyat bayrağı beyaz zemin üzerine iç içe geçmiş, farklı renklerdeki beş halkadan meydana gelir. Bu halkalar yeryüzündeki 5 kıtayı temsil eder.

Mavi: Avrupa

Sarı: Asya

Siyah: Afrika

Kırmızı: Amerika

Yeşil: Avustralya

Olimpiyatlara bu kıtalardan gelen binlerce oyuncu katılır. Kıtaların her birinde çok sayıda ülke vardır.

Yeryüzünü oluşturan büyük kara parçalarına veya ana kara parçalarına "kıtaya" denir.

KITALAR

- 1 - Asya
- 2 - Avrupa
- 3 - Afrika
- 4 - Kuzey Amerika
- 5 - Güney Amerika
- 6 - Antarktika
- 7 - Avustralya (Okyanusya)

Dünya üzerindeki büyük su kütlelerine okyanus denir.

OKYANUSLAR

- 1- Büyük Okyanus (Pasifik Okyanusu): Amerika, Asya ve Avustralya kıtaları arasında yer alır.
- 2- Atlas Okyanusu (Atlantik): Avrupa , Afrika ve Amerika kıtaları arasında yer alır.
- 3- Hint Okyanusu (Atlantik) : Afrika , Asya ve Avustralya kıtaları ile Amerika kıtası arasında yer alır.

İnsanlar kıtalar üzerinde bulunan sınırları belli toprak parçaları üzerinde yaşarlar. Bir devletin egemenliği altında bulunan bu toprak parçalarına ülke denir. Dünya üzerinde irili ufaklı 193 ülke vardır.

Ülkemiz Asya ve Avrupa kıtaları üzerinde yer almaktadır. Tüm ülkeler farklı kültüre sahiptir ve farklı dilleri vardır. Farklı ülkelerde yaşayan insanlar arasında benzerlik ve farklılıklar vardır.

Aynı veya farklı ülkelerde yaşayan insanlar arasında farklılıklar vardır; fiziksel özellikleri, giyim, beslenme şekilleri, yaşam tarzları, oyunları, barınma yerleri, önemli gün ve kutlamaları gibi farklılıklar bulunur.

FINLANDİYA

Başkenti Helsinki olan Finlandiya, İskandinavya Yarımadası'nda yer alan 5,5 milyon nüfuslu bir Avrupa ülkesidir. Komşuları doğuda Rusya, kuzeyde Norveç, batıda İsveç ve güneyde Estonya'dır.

Finlandiya'da irili ufaklı 180 bin göl, 188 bin civarında da ada vardır. Bu nedenle Finliler ülkelerine "bataklık arazi" anlamına gelen Suomi, kendilerine de Suom adını vermişlerdir.

Finlandiyalıların dili olan Fince, Türkçenin de dâhil olduğu Ural-Altay dil grubunda yer alır. Finlandiya'da ormanlar geniş yer tutar. Öyleki ülke topraklarının üçte ikisi ormanlarla kaplıdır. Ormancılık Finlandiyalıların en önemli geçim kaynaklarından biridir. Finlandiya'nın en dikkat çekici coğrafi özelliklerinden biri yaz mevsiminde görülen gece güneşidir.

Finlandiya'da yazın sıcaklık 10 dereceye kadar yükselirken kışın -30 dereceye kadar düşer. Bu nedenle Finlandiyalılar kendilerini kardan ve soğuktan koruyacak giysileri tercih ederler. Giysilerinin üzerilerine ise genellikle ren geyiği desenleri işlerler. Ren geyiği bonfilesi, ayı bifteği ve balık Finlandiyalıların en sevdiği yiyeceklerdir.

Geyik eti, halkın millî yemeği sayılır. Çavdar ekmeği ve haşlanmış patates de Finlandiya mutfağının vazgeçilmez gıdaları arasındadır. Esmer renkli çavdar ekmeğinin içine et konularak yapılan "kalakukko" ülkenin meşhur yemeklerinden biridir. Finlandiyalıların sabah kahvaltılarındaki tercihi ise sütle kaynatılan yulaf ezmesine reçel katılarak hazırlanan "porridge"dir.

Finlandiya'nın kuzey bölgeleri karlarla kaplıdır. Bu bölgelerde ulaşım kar motosikletleri ve kızaklarla sağlanır. Kızakları genellikle huskey (haski) cinsi köpekler çeker.

ÜRDÜN

Başkenti Amman olan Ürdün'ün nüfusu 6,5 milyon, resmî dili Arapçadır. Ürdün Kızıldeniz'in kuzeyinde bir Orta Doğu ülkesidir. Ülkenin kuzey ve güney bölgelerinde Akdeniz iklimi görülürken geri kalanında çöl iklimi hâkimdir.

Ürdün mutfağında genelde koyun ya da tavuk eti tercih edilir. Ülke mutfağının en meşhur yemekleri, kuzu etiyle yapılan ve yanında pilavla sunulup tek elle yenilen mansaf ile bir tür ekmeğin arasına döner olan şavurma'dır. Ürdün'de en fazla tüketilen içeceklerin başında çay gelir. Ürdünlüler çayı demlerken demliğin içine şeker atarlar. Ayrıca naneli limonatayı da çok severler.

Ürdün'de yılın belli zamanlarında festivaller düzenlenir. Bu festivallerin en önemlisi ülkenin kuzeyindeki Ceraş kentinde düzenlenen Kültür ve Sanat Festivali'dir. Her yıl temmuz ayında yapılan bu festival Arap ülkelerinden tanınmış çok sayıda sanatçı ve edebiyatçı katılır. Ürdün'ün dünyaca ünlü turistik yerlerinden biri de tarihî Petra Antik Kenti'dir. Burada kayalara oyularak inşa edilmiş tiyatro, tapınak ve ev aibi yapılar bulunmaktadır.

Ülkedeki bir diğer festival deniz seviyesinden 420 metre aşağıdaki Lut Gölü adına düzenlenir.

Facebook grup = İskender07 (ilkokul etkinlikleri)

MACARİSTAN

Bir Avrupa ülkesi olan Macaristan'ın başkenti Budapeşte'dir. Nüfusu 10 milyon olan ülkenin resmî dili Macarcadır. Macarca Türkçe ile benzerlikler gösteren bir dildir. Her iki dilde de kelimeler yazıldığı şekliyle okunur.

Macaristan'da en çok rastlanan erkek isimlerinden biri sultan anlamına gelen "Zoltan"dır. Osmanlı Dönemi'nden kalan bu ismin yanı sıra "Imre" ve "Attila" da yaygın olarak kullanılan isimlerdendir. Macaristan pek çok festivale ev sahipliği yapar. Bu festivallerden en ilginç her yıl ocak ve şubat aylarında düzenlenen **Budapeşte Uluslararası Sirk Festivali**'dir.

Her ülkede olduğu gibi Macaristan'da da çocuk oyunları kültürün önemli bir parçasıdır. Bu oyunlardan biri olan ugroiskola oyununu çocuklar tarafından severek oynanır.

Mutfaklarıyla gurur duyan Macarların dünyaca ünlü yemeği **gulaştır**. Dana eti ve soğanla yapılan **gulaş** bir çeşit çorbadır. Macar lokantalarında bu çorba özel olarak yapılan kâse şeklindeki bir ekmeğin içinde servis edilir. Macar yemeklerinin olmazsa olmazı baharatlardır. Tazeyken bile kırmızı renkli ve çok acı bir biber olan **paprika** en fazla kullanılan baharat türüdür. Macaristan'a özgü yemekler olan **paprika soslu tavuk** ve **paprikalı balık çorbası** en sevilen yemekler arasındadır. Macar mutfağının değişmez lezzetlerinden biri de kahvaltılarda bile tüketilen turşudur.

Macaristan'da selamlaşma genellikle el sıkışma şeklinde olur. İnsanlar birbirlerine isim ve soy isimleriyle hitap ederler. Davet edildiğiniz eve çiçek veya çikolata gibi hediyeler götürmeniz beklenir ve bu oldukça nazik bir hareket olarak kabul edilir.

JAPONYA

Japonya, Asya kıtasının doğusunda yer alan bir adalar ülkesidir. Başkenti Tokyo olan Japonya'nın nüfusu 127 milyon civarındadır. Balıkçılıkta dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olan Japonya'da deniz ürünlerinden yapılan yemeklerin ayrı bir yeri vardır.

Japon yemekleri deyince akla ilk olarak "**suşi**" gelir. Suşi, ince şerit hâlindeki balıkların piring ile rulo yapılarak kurutulmuş yosuna sarılmasıyla hazırlanır. Japonların severek yedikleri bir başka yemek piring pilavıdır. Japon yemeklerinin çoğu çiğ veya az pişmiş şekilde yenir. Meyveler ise kızartılarak tüketilir. Japon mutfağında aşırı baharatlı, tuzlu yemeklerle tatlıya rastlanmaz. Bu nedenle Japon yemekleri biz Türklere oldukça lezzetsiz ve tatsız gelebilir. Japonlar yemek yerken çatal, kaşık ve bıçak yerine çubukları kullanırlar. Çorbaları ise doğrudan doğruya kâseden içerler.

Japonlar misafirlerini, geçmişi yüzyıllar öncesine uzanan bir konukseverlikle ağırlarlar. Eve gelen misafirler, eğilerek yapılan dünyaca ünlü Japon selamı "**ojigi**" ile karşılanır. Ojigi; teşekkür ederken, vedalaşırken ve özür dilerken de kullanılır.

Japonlar düğünlerde, yeni yıl kutlamalarında, mezuniyet törenlerinde ve bayramlarda "**kimono**" denilen geleneksel giysilerini giyerler. Kimono, vücudu saran ve belde "**obi**" denilen geniş bir kuşakla bağlanan dünyaca ünlü bir Japon giysisidir.

İskender TAŞ

Judo, Japonya'nın geleneksel savunma sporlarından.

KOMŞULARIMIZ

BULGARİSTAN

Bulgaristan ülkemizin **batısında** yer alan iki komşu ülkeden biridir. Başkenti **Sofya** olan Bulgaristan'ın nüfusu 7,3 milyon civarındadır. Nüfusunun bir bölümü Türklerden oluşan Bulgaristan ile Türkiye arasında güçlü tarihî ve kültürel bağlar vardır.

Ülkenin çeşitli yerlerindeki Osmanlı Dönemi'nden kalma hamamlar, çeşmeler, köprüler, camiler ve benzeri eserler Türk kültürünün izlerini taşımaktadır. Bulgaristan ile aramızdaki en önemli geçiş noktaları Edirne ilimizdeki **Kapıkule** ve **Hamzabeyli Sınır Kapıları**dır. Türkiye ile Avrupa ülkeleri arasındaki kara yolu ulaşımı büyük ölçüde **Kapıkule Sınır Kapısı** üzerinden yapılmaktadır.

Türkiye, Bulgaristan'ın ilk beş ticaret ortağı arasında bulunmaktadır. Bulgaristan'da irili ufaklı yaklaşık bin beş yüz Türk şirketi faaliyet göstermektedir.

YUNANİSTAN

İskender07

Yunanistan ülkemizin **batısında** yer alan komşu ülkeden biridir. Başkenti **Atina** olan Yunanistan'ın nüfusu 11 milyon civarındadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olan Mustafa Kemal Atatürk'ün doğduğu **Selanik** şehri de bu ülkenin sınırları içinde bulunmaktadır.

Yunanistan ile Türkiye arasındaki sınır kapıları Edirne ilimizdeki **İpsala** ve **Pazarkule**'dir. Fındık, tekstil ürünleri, otomobil lastiği, mobilya ve plastik malzemeler Yunanistan'a ihraç ettiğimiz mallardandır. Bu ülkeden satın aldığımız başlıca ürünler ise pamuk, kâğıt, alüminyum, bakır ve çeşitli deniz ürünleridir. Balkan Savaşları sonrasında elimizden çıkan Batı Trakya'da bugün 150 bin civarında Müslüman Türk yaşamaktadır.

NAHCIVAN

İskender07

Türkiye'nin **doğu** komşularından olan Nahcivan, Azerbaycan'a bağlı bir özerk cumhuriyettir. Nahcivan'ın nüfusu 500 bin kadardır. Bu ülke ile tek kapımız Iğdır ilimizdeki **Dilucu Sınır Kapısı**'dır. Türkiye ile Nahcivan arasındaki ilişkiler dostluk ve kardeşlik duyguları içinde gelişerek devam etmektedir.

Tarihte "Türk Kapısı" adıyla anılan Nahcivan, bugün de Azerbaycan halkı ile doğrudan bağlantı kurmamızı sağlamaktadır.

GÜRCİSTAN

İskender07

Türkiye'nin **doğu** komşularından biri de Gürcistan'dır. Başkenti **Tiflis** olan ülkenin nüfusu 4 milyona yakındır. Gürcistan ile aramızdaki en işlek geçiş noktası Artvin ilimizdeki **Sarp Sınır Kapısı**'dır. İki ülke arasında vatandaşlar, bu kapı üzerinden sadece kimlik belgesini kullanarak kolayca seyahat edebilmektedir.

Ülkemizin Azerbaycan ve Kafkasya ile kara yolu bağlantısı da büyük ölçüde Gürcistan üzerinden sağlanmaktadır. Gürcistan'ın en büyük ticari ortağı konumunda olan Türkiye aynı zamanda bu ülkeye en fazla yatırım yapan ülkelerden biridir. Azerbaycan petrolünü ülkemize taşıyan **Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı** Gürcistan'dan geçerek topraklarımıza ulaşmaktadır.

Türkiye ve Gürcistan arasında siyasi, ekonomik ilişkilerin yanı sıra güçlü kültürel bağlar da vardır. Gürcistan'da yaşayan Ahıska Türkleri iki ülke halkı arasında bir kültür köprüsü oluşturmaktadır.

İskender TAŞ

ERMENİSTAN

Türkiye'nin **doğu** komşularından olan 3 milyon nüfuslu Ermenistan'ın başkenti **Erivan**'dir. Ermenistan bağımsızlığını kazandıktan sonra Türkiye, ekonomik sorunlarla uğraşan bu ülkeye insani yardımda bulunmuş ve bu ülkenin uluslararası toplum ile bütünleşmesi yönünde çaba harcamıştır.

Bugüne kadar Türkiye ile Ermenistan arasında diplomatik ilişki kurulabilmesi ve ikili ilişkilerin gelişmesi için uygun koşullar oluşmamıştır. Bu nedenle Ermenistan sınırında bulunan Kars ilimizdeki **Akyaka** ve Iğdır ilimizdeki **Alican Sınır Kapıları** **kapalı durumdadır**.

İskender TAŞ

İRAN

Doğu komşumuz İran'ın başkenti **Tahran**'dir. Yüz ölçümü Türkiye'nin **iki katı** kadardır. İran, komşularımız içinde **kara sınırı uzunluğu bakımından ikinci sıradadır**. İki ülke arasındaki en önemli geçit noktası tarihî İpek Yolu üzerinde bulunan Ağrı ilimizdeki **Gürbulak Sınır Kapısı**'dir.

İran'a açılan diğer kapılar Van ilimizdeki **Kapıköy** ve Hakkâri ilimizdeki **Esendere Sınır Kapıları**dır. Otomobil lastiği, cam eşya, temizlik ürünleri, beyaz eşya, canlı hayvan ve demir-çelik İran'a sattığımız başlıca ihraç mallarıdır. Bu ülkeden ithal ettiklerimiz ise petrol, çeşitli petrol ürünleri ve doğal gazdır.

Avrupa ülkeleri ile İran arasındaki transit kara yolu ticareti Türkiye üzerinden yapılmaktadır. Aynı şekilde İran doğal gazını Avrupa'ya taşıyacak boru hatları da ülkemizden geçmektedir.

İskender07

İRAK

Güney komşumuz Irak'ın başkenti **Bağdat**'tir. Nüfusu 37 milyon olan Irak ile aramızda güçlü tarihî ve kültürel bağlar vardır. Irak, Türklerin yüzyıllardır yaşadığı ülkelerden biridir.

Irak ile ticari ilişkilerimiz ağırlıklı olarak **Habur Sınır Kapısı** üzerinden gerçekleşmektedir. Diğer geçiş noktalarımız Hakkâri ilimizdeki **Derecik** ve Üzümlü ile Şırnak ilimizde bulunan **Gülyüzü Sınır Kapıları**dır.

Ayçiçeği, pamuk yağı, buğday unu, kanatlı hayvan ve demir-çelik ürünleri Irak'a ihraç ettiğimiz ürünlerin belli başlılarıdır. Satın aldığımız ürünler ise işlenmemiş altın ve petroldür.

İskender07

SURİYE

Güney komşumuz Suriye **en uzun kara sınırimızın olduğu ülkedir**. Başkenti **Şam** olan ülkenin nüfusu 23 milyon civarındadır. Suriye en fazla sınır kapımızın bulunduğu komşumuzdur.

Bu kapılar; Gaziantep ilimizdeki **Karkamış**, Hatay ilimizdeki **Cilvegözü** ve **Yayladağı**, Kilis ilimizdeki **Öncüpınar** ve **Çobanbey**, Mardin ilimizdeki **Nusaybin** ve **Şenyurt** ile Şanlıurfa ilimizdeki **Ceylanpınar**, **Mürşitpınar** ve **Akçakale Sınır Kapıları**dır.

Suriye 2011 yılında başlayan iç savaş nedeniyle önemli sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu tarihten itibaren özellikle sınırimıza yakın bölgelerde yaşayan Suriyelilerin bir bölümü ülkemize sığınmışlardır. Türkiye Suriyeli misafirlerine kucak açarak onların can güvenliğini sağlamış, temel ihtiyaçlarını karşılayarak büyük bir insanlık örneği sergilemiştir.

Türkiye ile Suriye arasındaki ekonomik ilişkiler Suriye'deki iç karışıklıklar nedeniyle durma noktasına gelmiştir.

Facebook grup = İskender07 (ilkokul etkinlikleri)